

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bir ülkenin kalkınması, ekonomisinin büyümesi, rekabet gücü ve katma değeri yüksek ürünler üreten ekonomiler içinde yer alabilmesi için makro ekonomi politikalarının ve ekonominin kendi iç dinamiklerinin olağan uygulamaları ile mümkündür. Bu olağan uygulamaların istisnası olarak, yatırım teşvik uygulamalarıyla da bu hedeflere ulaşılmaya çalışılmaktadır. Yani teşvik uygulamaları, genel ekonomi politikalarının bir parçasını oluşturmaktadır. Türkiye’de yatırım ve ihracatın devlet tarafından teşviki 1962’de başlamıştır. 1980’den sonra özel sektörün gelişmesiyle düzenli olarak verilen yatırım teşvikler ise hedeflerine ulaşamamıştır. 19.06.2012’de resmi gazetede yayınlanan 2012-3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar” ile yatırım teşvik düzenlenmiştir. Kalkınma Bakanlığı’nın SEGE 2011 raporuna göre iller 6 bölgeye ayrılmıştır. 6’ncı bölgede yer alan iller, yatırım teşviklerden en fazla faydalanacaktır. Bölge sıralaması düştükçe destek oranı da düşmektedir. 2011 Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Raporu’nda, 61 değişken üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Ancak bu raporda temel alınan ve kentlerin gelişmişlik ile yatırım yapılabilirlik kriterlerini belirleyen değişkenler dinamiktir. İşsizliğin yüksek olduğu, sektörlerin daraldığı, ekonomideki dalgalanmaların yoğun olduğu bizim gibi ülkelerde, yatırım teşvikleri 6 yıl önce hazırlanmış bir rapor üzerinden yapmak, sağlıklı ve doğru sonuçları doğurmamaktadır. SEGE’nin 2011 sıralamasında 29’ncu sırada yer alıp 3. bölge teşviklerinden faydalanması öngörülen yatırım teşvik derecelendirmesi, Zonguldak’ta ekonomik ve sosyal kalkınmayı sağlayacak, üretimi destekleyip arttıracak, işsizliği çözecek bir etkiyi sağlamamıştır. Zonguldak’ın yatırım teşvikte 3’üncü bölgede kalmasının en önemli sebebi; TTK ile Türkiye’nin tek yassı sac üreten entegre tesisi olan Erdemir’den elde edilen gelirler, ücretler ile bu kurumların kapsamında bulunan vakıf mevduatlarının il genelinde mevduat hacmini yüksek tutmasıdır. Bu iki kurumun verileri çıkarıldığında, Zonguldak belki de 6. bölgeye düşecektir. 2002 yılından bugüne kadar kötüye giden ekonomisi nedeni ile Zonguldak sürekli göç vermekte, genç nüfus işsizlik nedeni ile kenti terk etmektedir. 2002’de 627 bin olan nüfus, 2016 yılında ise 597 bine düşmüştür. Resmi kayıtlara göre; işsizlik Zonguldak’ta 23 bin 252 olarak görünse de, gerçek rakam bunun çok üzerindedir. 14.500 norm kadrosu bulunan TTK’nın üretim işçi açıklarının giderilmemesi sonucu bugün itibarıyla işçi sayısının 7 binlere düşmesi, 2011 yılında yaklaşık 6 bin işçinin çalıştığı rödevanslı sahalarda üretim yapan özel sektör şirketlerinin kapanma noktasına gelmesi sonucu bugün itibarıyla 1.000 kişinin çalışıyor olması, Erdemir’in özelleştirilmesiyle, çalışan sayısının azalması, Ereğli’deki 2008 yılında yan sanayisi ile 7.000 kişinin çalıştığı tersanelerde bugün itibarıyla 250 kişinin çalışması, SEKA’nın özelleştirilmesi, Filyos Vadi Projesi’nin gerçekleştirilememesi, il genelinde tarım ve hayvancılığın bitme noktasına gelmesi, 15 yılda üretim ve istihdam yaratan sanayi kuruluşlarının açılmaması ve yatırım teşviklerin amacına ulaşmaması Zonguldak ekonomisini çökertmiştir. Ekonomik çöküşün sonucu olarak da, il genelinde emekli sayısı, çalışan sayısını geçmiştir. Bu sebeplerle de bir zamanlar emeğin başkenti olan Zonguldak, emeklinin başkentine dönüşmüştür. Bir amacı da bölgesel işsizlikleri gidermek olan teşvik paketleri; 3’üncü Bölgede bulunan Zonguldak’ta amacına

ulaşmadığı gibi, komşu il olan Düzce'nin 4'üncü bölgede yer alması nedeni ile Batı Karadeniz'de daha büyük bir ekonomik eşitsizliğe yol açmıştır. Zonguldak'ın yatırım cazibesini düşürmüştür. Yatırımcılara cazip gelmesi nedeniyle, Düzce'ye çok daha fazla yatırım yapılmıştır. Sanayi ve hizmet sektöründe yoğunluk gösteren teşvik yatırımları, Zonguldak'ta çok düşük düzeyde kalmıştır. Zaten kötü olan Zonguldak ekonomisini, iflasa sürükleyen sebeplerden birisi de bu olmuştur.

Açıklanan nedenlerle Zonguldak'ta yatırım teşvikleri ile amaçlanan hedeflerin sağlanıp sağlanmadığının, 2011 SEGE parametrelerine göre yapılan bölgelendirmenin doğru olup olmadığının incelenmesi ve Zonguldak'a dair yanlış uygulamaların çözümlerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

2 Zöğür Karabat
İst. Mv.

3 Ali Fazıl Kocap
Kütahya Mv.

4 Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

5 Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

6 Suzan ŞATILIN
Hataş Mv.

7 Jale Nur SİLLÜ

8 Hacılar AKAN
Kocaeli Milletvekili

9 Ali Öztuna
Kahramanmaraş Mv.

10 Ulas Koray

11 Orhan SARIBAL
Bursa Mv.

12 Nihat Yeşil
Ankara Mv.

13 Enser Aytekin
Balıkesir Mv.

14 Özgür Ceylan
Gaziantep Mv.

15 Mehmet ÇEKER
Burdur Mv.

16 Ayhan BALCI
Adana Mv.

17 Hüseyin Arın AKSOY
Kocaeli Mv.

18 Nerlihan Hancıoğlu
Samsun Mv.

19 Ozkan YILMAZ
Diyarbakır Mv.

20 Ayhan BALCI
Adana Mv.

21 Ahmet AKIN
Balıkesir

22 Gamze Akkuz
İstanbul Mv.

